

Els dibuixants antifeixistes

Comentari

Tots hem vist aquests dies una espènida florida de cartells pels nostres carrers. Es una florida d'hivern i de guerra, però, amb tot, tan necessària i optimista com la primavera.

Hem creuat d'interès per als lectors de MIRADOR explicar el funcionament de l'immens laboratori on s'efectua aquest tre-

qualsevol descarragador del moll de Gènova o qualsevol mecanic de tractor dels camps de Sebastopol.

«En Bofarull, que pinta «Els quatre genets de l'Apoca... solta», bosqueig d'en Porta, es veu que no ha pres tant el sol com en Nello. «En quant a l'exposició de cartells que tenim oberta actualment, el repartiment de

El treball silencios del taller de cartografia

ball: el Sindicat Professional de Dibuixants.

Entrant a l'ex-casa de l'ex-marqués de Barberà, el primer que troben és un gat. Però, qui gat! Es rodó, lluent, flamaçà. Es l'únic animal que queda de la casa de l'ex-marqués.

Seguint els passadissos del casalot, negres i humits, fins arribar al despatx del Secretari, el company Viader.

—Bé; expliqueu-nos com va aquest Sindicat.

—El Sindicat es fundà, cal dir-ho, abans del moviment dels militars. Una colla d'artistes que ens reuniem en un cafè llançarem un manifest que tingué una acceptació entusiàstica, car en la primera reunió tinguerem unes cent cinquanta adhesions. La cosa anà endavant, i avui som uns mil vuit-cents socis, tenint cada dia altres de personal que hom no s'explica com no ho ha fet ja.

«D'aleshores ençà, varem anar fusionant-nos amb altres entitats, com els cartellistes, els minotaires, els decoradors i avui hem arribat a tenir onze seccions dintre el Sindicat i no defugim tenir-ne d'altres. Ultra les esmentades tenim: els metallúrgics, els de construcció, els tipogràfics, els litogràfics, els de brodat i teixits i els retacadors industrials, les quals funcionen amb seccions autònombes. Es a dir, que a més de l'aspecte artístic apleguem una sèrie d'activitats que es podríen qualificar de paraments industrials.

«Suposo que ja coneixeu les nostres activitats de propaganda en els vagonets dels trens i en infinitat de cartells i petits anuncis. També tenim al nostre càrrec els setmanaris *Papíu* i *L'Esquella de la Torratxa*, que hem dignificat i que assoleixen un gran èxit.

—I amb quina base econòmica competeu?

—Amb les quotes, amb el Partit, i, en quant a la propaganda als vagonets i exposi-

premis, ancien régime ha estat suprimit. El Jurat format per elements de la Generalitat i sindicals votarà els cartells meritejors de premi, i la quantitat votada pel Departament de Propaganda serà repartida entre els designats.

—Es una fórmula justa que sola pot excitar

Nello pintant la propaganda als vagonets

els veritablement dotats. Ara diguerem que feu tot sàxi.

—Així mateix. El marqués tenia unes galeries que nosaltres hem convertit en estudi. Veniu, que us les ensenyareu.

Traverssem la casa. Patis ombrívols, corre-

els veritablement dotats. Ara diguerem que feu tot sàxi.

—Així mateix. El marqués tenia unes galeries que nosaltres hem convertit en estudi. Veniu, que us les ensenyareu.

Traverssem la casa. Patis ombrívols, corre-

Bofarull realitza «Els quatre genets de l'Apoca... solta»

cio de cartells antifeixistes, amb unes subvencions de la Generalitat.

—Bé, però, a qui i com donen aquests diners?

—Molt senzill. El treball ha perdut el to individualista per un altre de purament col·lectivista. Els artistes treballen en els vagonets o en cartells i cobren un jornal de deu pessetes, inferior al de qualsevol peó i similar en aquest. Vegeu sinò en Nello i en Bofarull que fins pocs dies abans dels primers diners han estat amb el tors nu al sol com

dodes foscos, escaletes ude serveis..., i heus ací el gran laboratori de tot això. Una colla d'artistes treballen silenciosament, senzillament, creant aquest món fantasmagòric i existent que veïns pels carrers.

—Salut, companys — fem, en entrar, i tots alcen el cap de la feina. Allí troben en Martí Bas, en Subirats, en Friedfeld i d'altres que no recordem fent el seu art. Entre ells, un, que en diríeu un capellà de pala. No; un general alemany?, tampoc és això. Breu, és en Porta, que tot just ha entrat us engega quatre acudits caustics.

No ens ha d'estrary que les circumstàncies actuals susciten opinions sobre la forma de situar l'art dins el moviment revolucionari que estem vivint.

Així bé, l'art és creatiu, és el resultat de l'experiència de l'espírit, és bellesa, i en el mot bellesa estan compresos la seva representació i hegemonia, i fóra absurd de reduir-lo a un mot estímer.

L'art, la bellesa, tenen més d'incontrolable que de precisi. Deixen al seu propi terreny, deslinereu-lo de tota suggestió o tutela social, interessem-nos en l'art com a bellesa, i, actuar aquest punt i estableix aquest principi, companys artistes, companys treballadors — manuals o intel·lectuals —, quan reformem el nostre criteri i els desigs d'interpretar el sentit del moment, i l'art ingressarà en la cultura general i al servei educatiu del nostre poble.

Essent l'art una manifestació de cultura i essent la cultura al servei del poble, podeu parlar de les exigències del present o immediat.

El valor intrínsec de l'art no varia, tant que estigui al servei d'una o altra concepció política o social. El fet social comprèn solament l'home i les seves activitats, i no resca en la qualitat de la mercaderia que ell elabora. L'artista sofreix l'evolució com totes les altres classes socials: en un temps feu art per a les classes feudals o aristocràtiques, i sofriu una evolució durant la Revolució Francesa, davui els artistes ens manifestem obertament antifeixistes. I estem al costat del moviment revolucionari per a servir-lo com signi i en el terreny que enigual.

Si l'Art es declarat d'utilitat pública i la majoria dels nostres artistes estan identificats amb el moment evolucionari i adherit a les masses sindicals de Catalunya, és just que els artistes siguin considerats treballadors útils i necessaris dins la societat, ja que llur obra també ho són.

Magnifica cosa la dissolució de les Escoles o Acadèmies de Belles Arts, on l'espírit burocràtic i enemic entorpa la formació de valuosos personalistes.

Magnifica cosa l'eliminació del comprador o col·lectivisme mesquí i mal orientat que influeix fatalment en la vida econòmica i en la formació de l'artista.

Magnifica cosa la supressió del critit d'Art indumentari i a son d'interessos o raons comercials.

Sense la influència perniciosa d'aquestes tres institucions marcadament capitalistes i defensors d'interessos personals, el nostre camp esdevenirà ampli com mai, el nostre impuls, el nostre espírit, batlega com el volte: som artistes perquè el fet humà no ha deixat d'interessos ni en instant.

Ja que estem identificats amb tots vosaltres, desitgem que siguem útils i feremendem el nostre concepte de l'Art i la nostra orientació en el que sigui possible dins el nostre radi professional, com a treballadors, com a antifeixistes i com a artistes.

La nova concepció de la vida social enderroca el concepte passat de l'Art i de la cultura. El moment es decisiu. El que seria lamentable és que els artistes entrerem en discussions de si l'Art és proletari o no, cosa prou debatuda ja, i mestressant s'infiltren en els altres organismes culturals individus prou eloquents en frases i teories per a captar la confiança del dirigent i desvirtuar el concepte evolutiu del moment.

Compta amb les personalitats decoratives i vistoses, però infecades!

Compta també amb les decisions poc sorpresives, personals o col·lectives, sense el degru control. El dany seria greu i la tasca malmenada.

L'Art dins de la cultura té un gran abast. No depenguï, doncs, d'us solament d'elabrar amb tanta responsabilitat. Col·laborareu tots i no defugiu ni regatejarem la responsabilitat i aportació proporcional dels qui els toquen per dret propi.

Fóra lamentable que dins d'aquesta nova societat que s'està forjant, els artistes no hi tingueixin cabuda, o bé hi fossin representats — per negligència — per persones que no representen el seuent cultiu nostre, i subvistis el criteri gratuit d'incloure's dins el mot uboneniu o «contentament», en el seu sentit pejoratiu, que una classe burgesa i capitalista ens etzibà entre cap i coll.

JOAN COMMELERAN

La redacció de MIRADOR es respectuosa amb les opinions dels seus col·laboradors. Solament es fa responsable, però, de les seves pròpies opinions.

Mentre visitem l'estudi sentim llur conversa.

—Escola! — diu un —, ahir en Porta va sopar.

—No és possible — diu un altre —. Mai no sopar. On van sopar, Porta?

—Qualsevol ho sap! — afegix un tercer.

Hom no sap, per si, en Porta sopà o no, però en un grupet sembla que els explica com va anar la nit passada. I tots riuens sorollosament.

I en aquest ambient tan aviat alegre com taciturn, van treballant aquests minyons, complint els bastidores amb imatges que ens han d'embaixat al carrer.

Després passem al taller de cartografia, planimetria i estadística, on tot un altre ambient hi regna. En el gran silenci de la sala sentim solament com el tímbril de la placa sona.

Quan marxem, en Viader ens mostra la magnifica col·lecció que els resta de ventalls, gerros, quadros, cornicles i mobles de la casa gran, part dels quals han estat llaurats en la Generalitat per a enriquir els nostres Museus.

I amb una encaixada cordial abandonem aquest ambient on tan agradosament llisca el temps.

V. B.